

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ו' באייר, תשפ"א
18 באפריל 2021
130/2021

חשבונות לאומיים: אומדן שלישי לרבעון הרביעי של שנת 2020 - התוצר המקומי הגולמי עלה ב-6.5% בחישוב שנתי National Accounts: Third Estimate for Fourth Quarter of 2020 - GDP increased at Annual Rate of 6.5%

העלייה בתוצר המקומי הגולמי ברבעון הרביעי של 2020 באה בהמשך לעלייה החדה ברבעון השלישי בעקבות ההתכווצות המשמעותית במשק ברבעון השני של השנה.

הרבעון הרביעי של שנת 2020 לעומת הרבעון השלישי של שנת 2020 (שינוי מנוכה עונתיות בחישוב שנתי¹): העלייה בתוצר ברבעון הרביעי השנה משקפת עליות בהוצאה לצריכה פרטית ובהשקעות בנכסים קבועים שהושפעו מעלייה משמעותית ביבוא כלי הרכב ברבעון זה (המיסים על היבוא הם חלק מהתמ"ג), וכמו כן עלייה גם בהוצאה לצריכה ציבורית כאשר ייצוא הסחורות והשירותים ירד.

- עלייה של 6.5% בתמ"ג
- עלייה של 2.7% בתמ"ג העסקי במחירי בסיס (ללא מיסים על המוצרים ובתוספת תמיכות)
- עלייה של 17.7% בהוצאה לצריכה פרטית (8.9% למעט מוצרים בני קיימה)
- עלייה של 65.6% בהשקעות בנכסים קבועים
- עלייה של 25.5% בהוצאה לצריכה ציבורית
- ירידה של 2.8% ביצוא הסחורות ושירותים ללא יהלומים וחברות הזנק
- עלייה של 86.0% ביבוא הסחורות והשירותים

¹ שינויים בחישוב שנתי: $1 - \left(\frac{X_t}{X_{t-1}}\right)^4$, כאשר X היא סדרה רבעונית מנוכת עונתיות במחירי 2015, ו-t הוא הרבעון הנאמד. החישוב נועד להציג את השינוי בין תקופות בקנה מידה אחיד, ברמה שנתי, לצורך ביצוע השוואות.

הרבעון הרביעי של שנת 2020 לעומת הרבעון הרביעי של שנת 2019 (שינוי מנוכה עונתיות):

- ירידה של 0.7% בתמ"ג
- ירידה של 1.7% בתמ"ג העסקי במחירי בסיס
- ירידה של 8.0% בצריכה הפרטית
- עלייה של 1.5% בהשקעה בנכסים קבועים
- עלייה של 8.7% בהוצאה לצריכה ציבורית
- עלייה של 2.5% ביצוא הסחורות השירותים ללא יהלומים וחברות הזנק
- ירידה של 2.8% ביבוא הסחורות והשירותים

שנת 2020 לעומת שנת 2019 (שינוי כמותי):

- ירידה של 2.6% בתמ"ג
- ירידה של 3.1% בתמ"ג העסקי במחירי בסיס
- ירידה של 9.5% בצריכה הפרטית
- ירידה של 4.8% בהשקעה בנכסים קבועים
- עלייה של 2.7% בהוצאה לצריכה ציבורית
- עלייה של 1.3% ביצוא הסחורות השירותים ללא יהלומים וחברות הזנק
- ירידה של 8.0% ביבוא הסחורות והשירותים

הנתונים מנוכי העונתיות הם בעלי מהימנות מוגבלת. הניכוי מתבסס על גורמי העונתיות החזויים שחושבו על סמך הנתונים הידועים עד סוף הרבעון הרביעי של שנת 2019, אך לא ברור אם ההשפעה העונתית בשנת 2020 מתנהגת בצורה דומה. נכון לעכשיו, אין מספיק נתונים שמתייחסים לתקופת המשבר המאפשרים לחשב השפעות עונתיות נכונות יותר. חשוב לציין שאופן חישוב הנתונים מנוכי העונתיות על ידי הלמ"ס הינו אחת השיטות שהומלצו על ידי ה-OECD והיורוסטאט.

[מידע כללי על מדיניות העדכונים](#)

המקורות העומדים לרשות המשק (התוצר המקומי הגולמי והיבוא) התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, עלה ברבעון הרביעי של שנת 2020 ב-6.5% בחישוב שנתי לעומת הרבעון הקודם (6.4% באומדן הקודם).

יש לציין כי חלק מהעלייה מוסבר גם על ידי עלייה חדה ביבוא מכוניות נוסעים (עקב שינוי במדיניות המיסוי). על אף שמכוניות הנוסעים אינן מיוצרות בארץ, המיסים על היבוא בכלל ועל מכוניות הנוסעים בפרט הם חלק מהתמ"ג וכך תרמו לגידולו.

כמו כן, ברבעון הרביעי של שנת 2020:

התוצר המקומי הגולמי ללא מיסים נטו על היבוא (שאינו כולל את השפעת הגידול במיסים בשל העלייה ביבוא כלי הרכב), עלה ב-2.9% בחישוב שנתי.

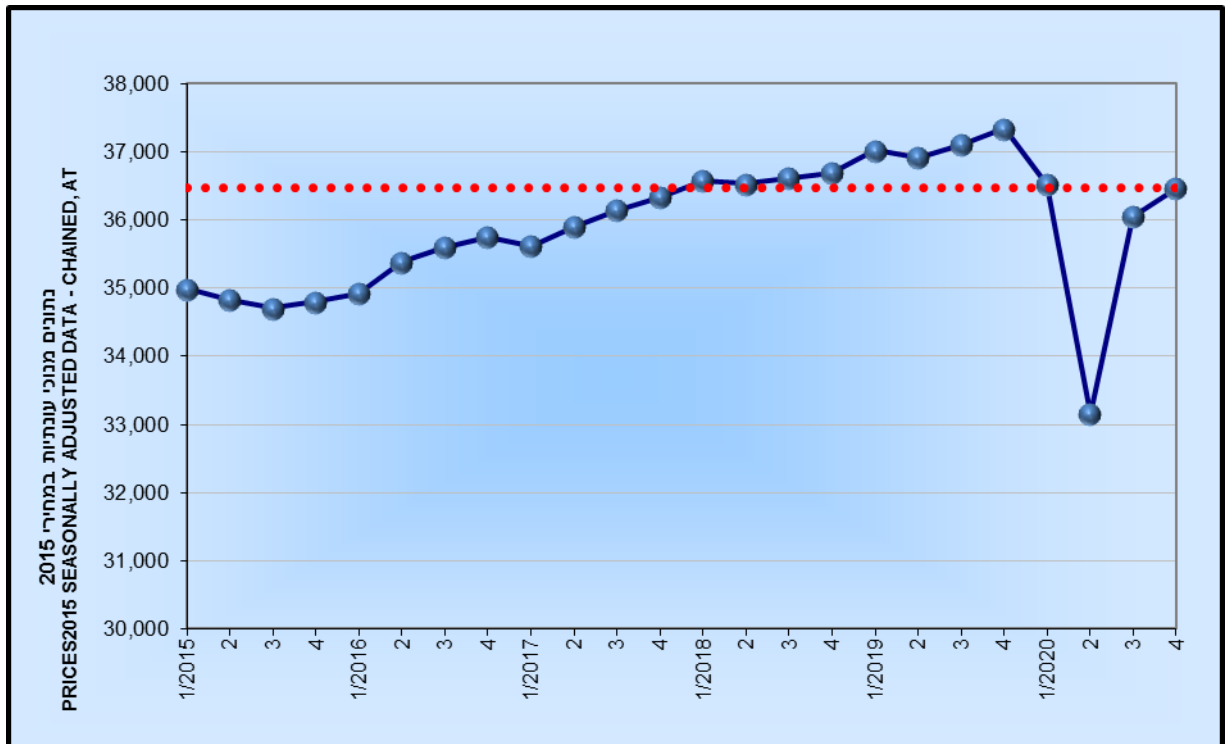
התוצר המקומי הגולמי לנפש עלה ב-4.7% בחישוב שנתי כך שרמת התוצר המקומי הגולמי לנפש דומה לזו של הרבעון השלישי של 2017.

להלן השינויים בתוצר המקומי הגולמי במחירים קבועים (באחוזים) לאחר ניכוי השפעת העונתיות בהשוואה לתקופות קודמות:

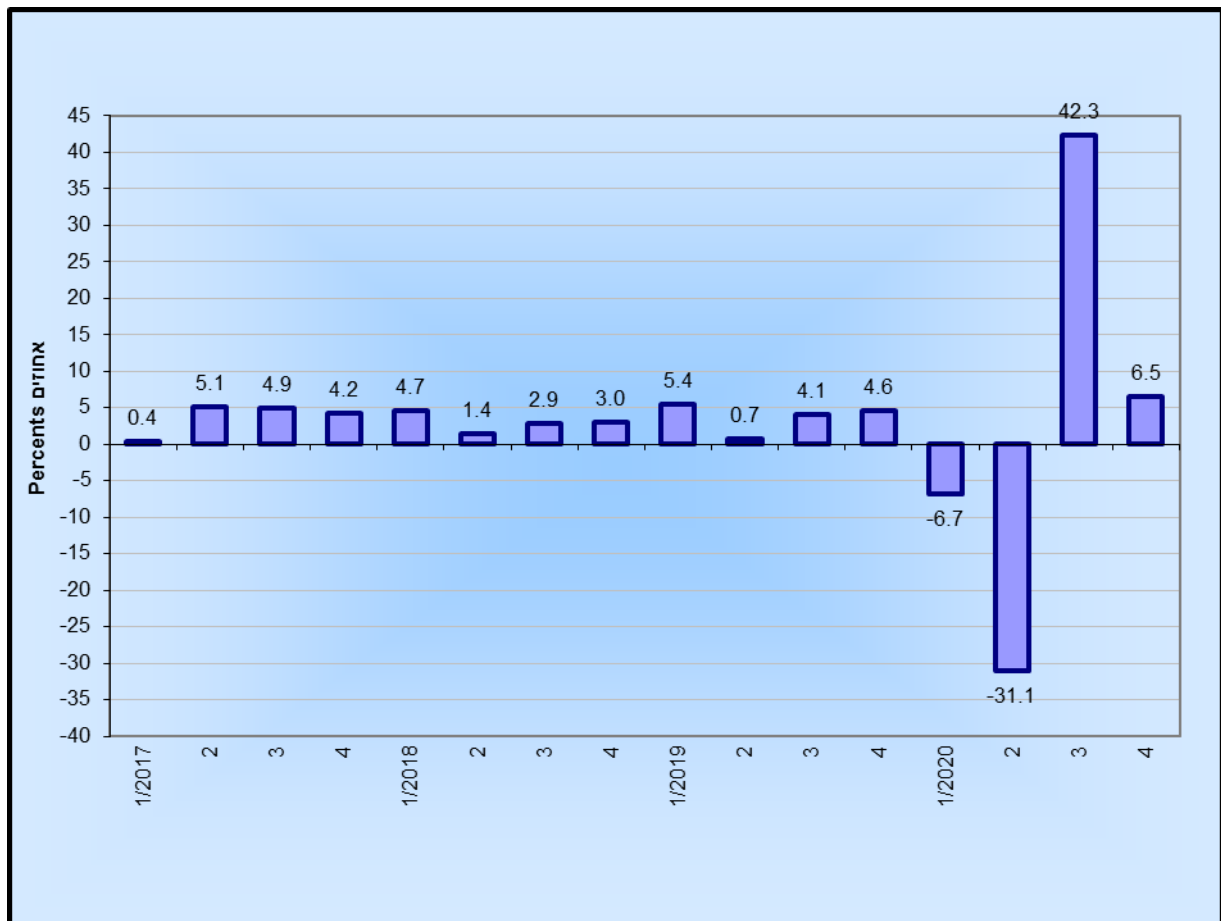
רבעון	2020/1	2020/2	2020/3	2020/4
כל רבעון לעומת קודמו בחישוב רבעוני	-1.7	-8.9	9.2	1.6
כל רבעון לעומת קודמו בחישוב שנתי	-6.7	-31.1	42.3	6.5
כל רבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד	0.6	-8.5	-1.1	-0.7

בסיכום שנת 2020 ירד התוצר המקומי הגולמי ב 2.6% לעומת שנת 2019. כך עולה מסיכום האומדנים של החשבונות הלאומיים לשנת 2020.

תרשים 1 - נתונים מנוכי עונתיות

תרשים 2 - שינוי כמותי לעומת רבעון קודם בחישוב שנתי

להלן פירוט נוסף של האומדנים, לאחר ניכוי השפעת העונתיות בחישוב שנתי:

התוצר העסקי במחירי בסיס (שווה לתוצר המקומי, במחירי שוק, פחות מיסים ששולמו על מוצרים בתוספת תמיכות על המוצרים שהתקבלו על ידי היצרנים) עלה ברבעון הרביעי של שנת 2020 בשיעור של 2.7% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 49.5% ברבעון השלישי של השנה (10.6% בחישוב רבעוני).

השינויים באחוזים בתוצר העסקי ורכיביו במחירי בסיס ברבעון הרביעי של שנת 2020 - סה"כ המגזר
 העסקי ומזה ענפים נבחרים

שירותים, פיננסיים, שירותים עסקיים אחרים	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	מידע ותקשורת	מסחר, שירותי אוכל והארוחה	בינוי	תעשייה, כרייה וחציבה	סה"כ המגזר העסקי	-
5.6	10.2	0.5	-3.1	2.0	0.8	0.7	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב רבעוני
24.4	47.4	2.2	-11.9	8.3	3.1	2.7	כל רבעון לעומת קודמו בחישוב שנתי
-1.7	-19.1	6.5	-7.6	-1.4	6.8	-1.7	כל רבעון לעומת הרבעון המקביל אשתקד

יבוא הסחורות והשירותים עלה ברבעון הרביעי של השנה ב-86.0% בחישוב שנתי (16.8% בחישוב רבעוני) לאחר ירידה של 1.1% ברבעון הקודם.

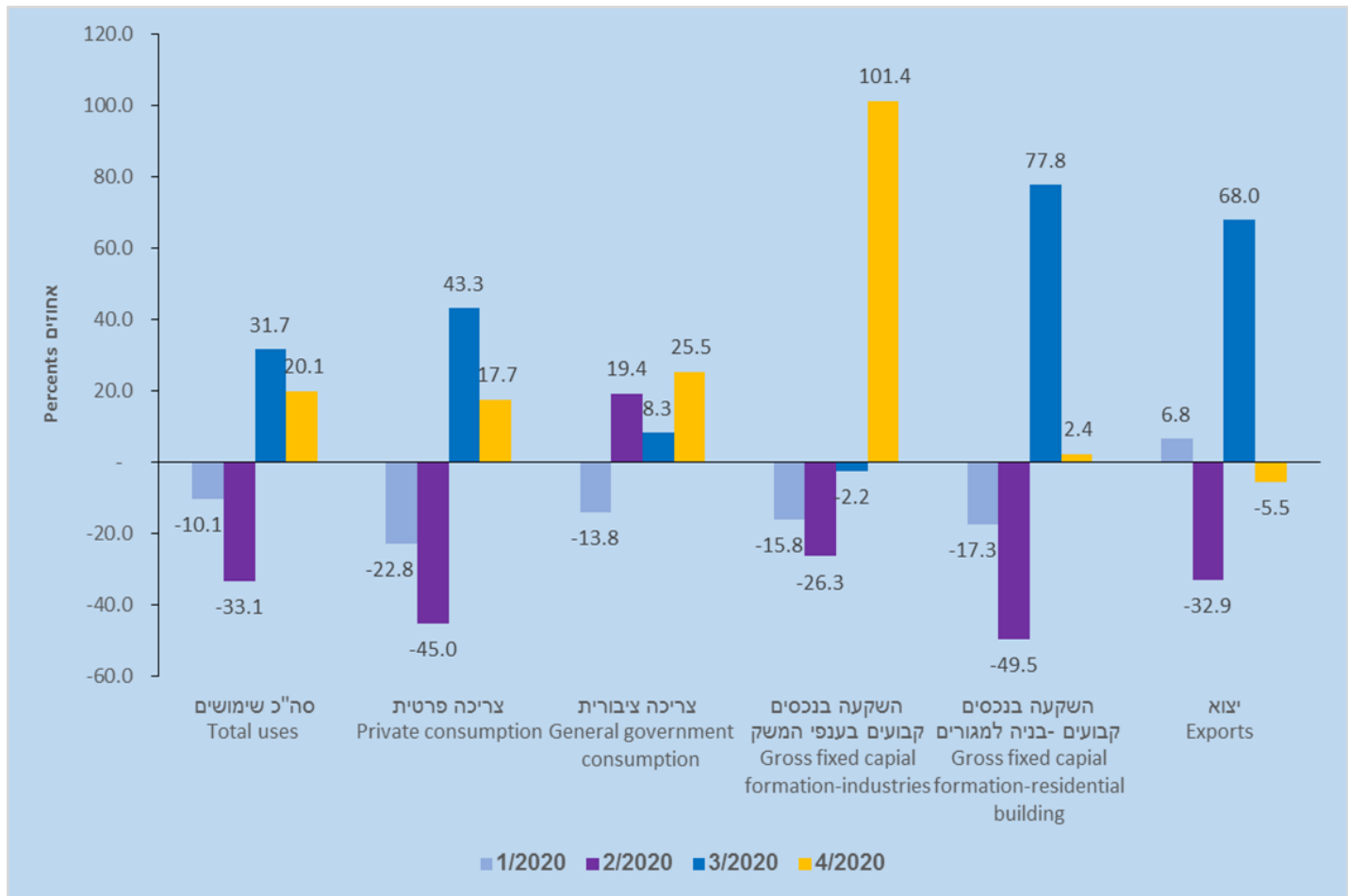
יבוא השירותים עלה ב-93.4% בחישוב שנתי (17.9% בחישוב רבעוני). העלייה ביבוא השירותים משקפת עלייה של 72.2% בחישוב שנתי ביבוא השירותים למעט תיירות (14.6% בחישוב רבעוני). יבוא שירותי התיירות עלה לעומת הרבעון השלישי, אך עדין רמת התיירות היוצאת מישראל נמוכה מאוד.

יבוא הסחורות האזרחיות עלה ב-55.2% בחישוב שנתי (11.6% בחישוב רבעוני), היבוא הביטחוני עלה בצורה משמעותית.

יבוא היהלומים ירד ברבעון הרביעי לאחר עלייה ברבעון הקודם, כך **שיבוא הסחורות והשירותים למעט יבוא ביטחוני, אוניות, מטוסים ויהלומים** עלה ברבעון הרביעי של 2020 ב-117.6% בחישוב שנתי (21.5% בחישוב רבעוני).

סך המקורות שעמדו לרשות המשק מתוצר מקומי ומיבוא עלה ב-20.1% בחישוב שנתי (4.7% בחישוב רבעוני), לאחר עלייה של 31.7% ברבעון הקודם (7.1% בחישוב רבעוני).

תרשים 3 - השימושים במקורות (ההוצאות לצריכה, להשקעה וליצוא) שינוי כמותי בחישוב שנתי, מנוכה עונתיות

ההוצאה לצריכה פרטית

ההוצאה לצריכה פרטית, שנפגעה בצורה משמעותית ביותר ממשבר הקורונה במחצית הראשונה של השנה, עלתה ב-17.7% ברבעון הרביעי של שנת 2020 בחישוב שנתי, בהמשך לעלייה של 43.3% בחישוב שנתי (9.4% בחישוב רבעוני) ברבעון השלישי.

הצריכה הפרטית לנפש עלתה ב-15.7% בחישוב שנתי. ההוצאה לצריכה פרטית לנפש למעט מוצרים בני קיימה (שאינה כוללת את השפעת הגידול ברכישת כלי הרכב) עלתה ב-7.1%.

העלייה בהוצאה לצריכה הפרטית לנפש ברבעון הרביעי של 2020 מורכבת מירידה של 2.5% בחישוב שנתי בצריכה פרטית שוטפת לנפש (ההוצאות למזון, משקאות וטבק, לשירותים אישיים, לדירה, לדלק וחשמל לאחזקת בית, ולמוצרי תעשייה לצריכה שוטפת).

ההוצאה למוצרים בני-קיימה למחצה לנפש (ההוצאה על הלבשה והנעלה, טקסטיל לבית, כלי עבודה ובית קטנים חשמליים, מוצרי בידור ופנאי וחפצים אישיים) עלתה ברבעון הרביעי של 2020 ב-24.2% בחישוב שנתי (5.6% בחישוב רבעוני).

ההוצאה למוצרים בני-קיימה לנפש עלתה ב-113.6% בחישוב שנתי (20.9% בחישוב רבעוני) בעקבות העלייה החדה ברכישת כלי רכב לשימוש פרטי בשל השינוי במדיניות המיסים.

ההוצאה לצריכה ציבורית

ההוצאה לצריכה ציבורית עלתה ב-25.5% בחישוב שנתי ברבעון הרביעי של שנת 2020 (5.8% בחישוב רבעוני). ההוצאה לצריכה ציבורית ללא יבוא ביטחוני עלתה ב-19.9%.

ההוצאה לצריכה ביטחונית עלתה ב-84.1% בחישוב שנתי (16.5% בחישוב רבעוני) ברבעון הרביעי לאחר ירידה של 50.5% בחישוב שנתי ברבעון השלישי של שנת 2020 (16.1% בחישוב רבעוני).

ההשקעה בנכסים קבועים

ההשקעה בנכסים קבועים (ההשקעה בבתי מגורים והשקעות ענפי המשק בבנייה, בציוד וכלי תחבורה) עלתה ברבעון הרביעי של 2020 ב-65.6% בחישוב שנתי (13.4% בחישוב רבעוני) בהמשך לעלייה של 17.4% ברבעון הקודם.

ההשקעות בבניה למגורים עלו ב-2.4% בחישוב שנתי, וההשקעות בבנייה לא למגורים ועבודות בנייה אחרות עלו ב-16.4% כך שסך ההשקעה בבנייה עלתה ב-8.4% בחישוב שנתי.

ההשקעות ברכישת כלי תחבורה יבשתיים עלו בצורה משמעותית בגלל הקדמת הקניות בשל השינוי הצפוי במדיניות המיסוי.

ההשקעות במכונות וציוד אחר (לא כולל ציוד ICT - ציוד ענפי טכנולוגיות המידע והתקשורת) עלו ב-107.5% בחישוב שנתי (20.0% בחישוב רבעוני), וההשקעות בענפי ה-ICT עלו ב-38.7% בחישוב שנתי (8.5% בחישוב רבעוני).

ההשקעה במוצרי קניין רוחני עלתה ב-21.7% בחישוב שנתי (5.0% בחישוב רבעוני).

יצוא הסחורות והשירותים

יצוא הסחורות והשירותים (למעט יהלומים וחברות הזנק) ירד ברבעון הרביעי של 2020 ב-2.8% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 51.3% בחישוב שנתי ברבעון הקודם (10.9% בחישוב רבעוני).

יצוא השירותים עלה ב-25.0% בחישוב שנתי (5.7% בחישוב רבעוני), ויצוא השירותים האחרים שאינו כולל תיירות וחברות הזנק עלה ב-16.1%.

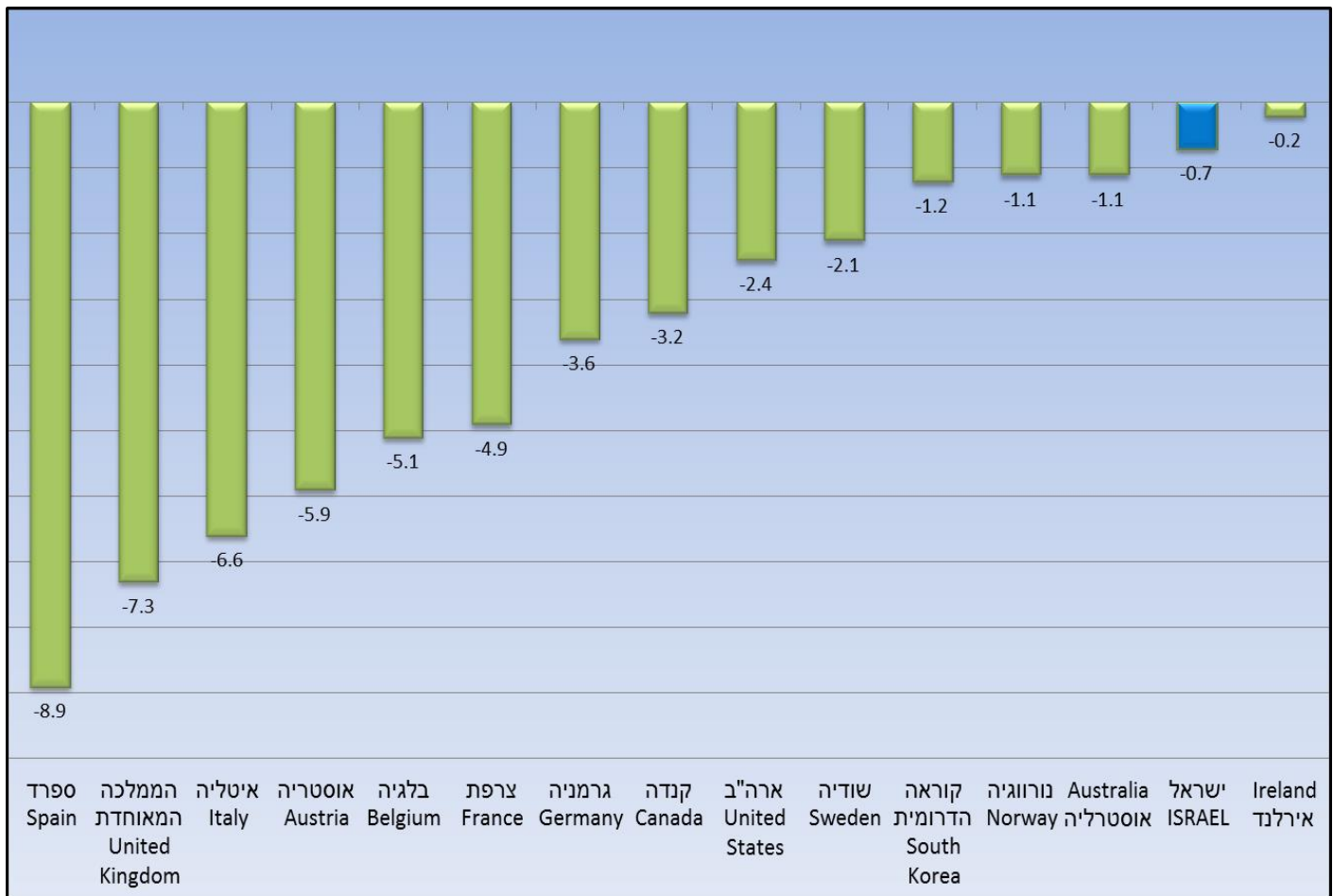
יצוא הסחורות ירד ברבעון הרביעי של 2020. יצוא התעשייה למעט יהלומים ירד ב-18.1% בחישוב שנתי (4.9% בחישוב רבעוני), לאחר עלייה חדה של 84.7% בחישוב שנתי (16.6% בחישוב רבעוני) ברבעון השלישי. בנוסף, חלה ירידה ביצוא היהלומים ועלייה ביצוא חברות ההזנק, כך שסך כל יצוא הסחורות והשירותים ירד ב-5.5% בחישוב שנתי ברבעון הרביעי של שנת 2020.

השוואה בין-לאומית

משבר הקורונה הוא משבר בין-לאומי שהשפיע על הכלכלה העולמית. פתיחת המשק והחזרה החלקית לשגרה אפיינו את המדינות השונות ובדומה לישראל תרמו תנודות גבוהות של התמ"ג במהלך השנה. להלן נתונים על שיעור השינוי בתמ"ג ברבעון הרביעי של שנת 2020 במדינות שונות.

תרשים 4 - תוצר מקומי גולמי ברבעון הרביעי של 2020

שינוי כמותי לעומת רבעון מקביל אשתקד

מקור: OECD, נכון ל-13.04.2021